

28 Απριλίου 2017

Manastır Hareketinin Tarihi

[Ξένες γλώσσες / Türkçe'de](#) / [Ξένες γλώσσες](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Büyük Basilios (330-379) ve Manastırların Anadolu'ya Yayılması

Kayseri doğumlu Basilios inançlı bir Hristiyan ailede yetişti. Anne annesi Makrina'nın Basilios'taki etkisi büyüktü. 20 yaşına vardığında Kayseri'de özel eğitim almaya başladı. Burada bir başka Kilise Babası olan Nenizli Gregor ile tanıştı. İkili Konstantinopolis'te eğitimlerine devam ettiler; daha sonra Atina'da 6 sene boyunca okudular. Atina'da Romanın son pagan İmparatoru olacak olan Julian ile aynı okulda okudular. 356 yılında Atina'dan ayrılan Basilios bir müddet hitabet sanatı öğretti ve hukuk dünyasında çalıştı. Fakat Basilios'un hayatı Anadolu'ya döndükten sonra değişti. Özellikle çileciliğiyle tanınan Sivaslı piskopos Esutathius'un hayatı ve ruhaniliği onu çok etkiledi. Ruhsal bir uyanış tecrübe eden Basilios, bu tecrübeyi şöyle aktardı: "Zamanımın büyük bir kısmını çılgınlıklara ayırıp gençliğimi boş uğraşlarla harcamıştım. Aniden, derin bir uykudan uyanır gibi uyandım. İncil'in gerçeklerini ve ilahi ışığını gördüm. Dünya'ya ait hükümdarların bilgeliğinin boş olduğunu farkettim (...) İncil'i okuduğumda mükemmelliğ'e ancak mallarımı satarak, onları fakirlerle paylaşarak, bu hayat'tan umut keserek, ve canımı dünyevi şeylerden esirgeyerek ulaşabileceğimi gördüm." (Ep. ccxxiii)

357 yılında vaftiz olduktan sonra Basilios Filistin, Mısır ve Suriye'yi ziyaret ederek keşişliğe özendi ve çileci bir hayat sürdürmeye başladı. Çilecilerin dua hayatına hayran olmasına rağmen Basilios keşişlerin bir cemiyet olarak yaşamasının daha

sağlıklı olduğunu düşünüyordu. Mısır'dayken özellikle Pakomius'un oluşturmuş olduğu manastır cemiyetleri onu çok etkiledi. Bir şekilde bu sistemi tekrarlamak ve geliştirmek isteyen Basilios böylece Anadolu'ya döndüğünde Karadeniz bölgesinde ailesine ait bir arazide Anadolu'nun ilk manastır cemiyetini kurmuş oldu. Burada daha sonraki tarihlerde birçok manastırın oluşmasına köşe taşı olacak olan manastır kuralları geliştirip bunları "Manastır Kuralları" adlı kitapla kağıda döktü. 358 senesinde arkadaşı Nenizili Gregor'u manastırına davet etti ve burada ikili Origenes'in yazıtlarını derleyen ve "Philocalia" adını alan bir eser yayınladı.

362 yılında Antakya piskoposu Meletius tarafından diyakon yapılan Basilios, Nenizili Gregor ile beraber Kapadokya bölgesinde hızla yayılan Ariusçu sapkınlığa karşı Teslis inancını hararetle savundu. 370 senesinde piskoposluğa yükseltilen Basilios aile mirasını fakirlere dağıttı ve yörede birçok aşevi açtırdı. Kurduğunu manastırlar fakirlere yönelik hastane, yetimhane, pansiyon ve aşevleri olarak işlev gördü.

Böylece Basilios'un bu çabaları sonucu özellikle Anadolu manastırları önemli toplumsal bir boyut kazanmış oldular. Batı'daki manastır oluşumlarının aksine Anadolu manastırları zamanla yerleşim alanlarına daha yakın hatta kentlerin sur içi kısmında bile oluşmaya başladılar. Bunun nedeni ise Anadolu'da yer alan manastırların toplumsal sorunlara çare merkezleri haline gelmiş olmasıdır.

Marc Madrigal